

Hembygds filatelisten

Nr 3 2020

Giltighetstid: En månad från avstämplingen
(Vid poststation kvarligger dock postanvisningsbeloppet en.)

INRIKES POSTANVISNING
å ett belopp

av 3 kronor ----- öre.

Avgift
öre
15
25
35
45
55
65
75

---Tre kronor---

(Här skrives, med början längst till vänster å raden, kronalet med bokstäver, omedelbart åtföljt av "kronor", öretalet upprepas ej.)

Till Herr

Einar Åkerberg

Östermalm 53

Adressatens bostad: _____

Adresspostanstalt: Warberg.

Redovisnings-			Utsändningsnr
månad	journal	nummer	
3	175	865	

(Postfunktionärs underskrift)

Bl. 11. (Sept 24.)

Innehållsförteckning	<i>sid</i>
Riksföreningen för Hembygdsfilateli	1
Ordföranden har ordet	2
<i>Anders Bock</i>	
Årsmötesprotokoll	3
Revisionsberättelse	5
<i>Jan-Ove Brandt, Bengt E. Lindbergh</i>	
En förbryllande stämpel	6
<i>Anders Bock</i>	
Vykortet i orostider	9
<i>Erik Idhult</i>	
Nytt om SDB Stämpel-databasen	11
<i>Hans-Ove Aldenbrink</i>	
Stämplrar under repövningar	14
<i>Erik Idhult</i>	
Spånga – Kanaan och Åf Hillersjö	15
<i>Giselher Naglitsch</i>	
Hösten 2020	21

Riksföreningen för Hembygdsfilateli

Riksförening inom Sveriges Filatelist-Förbund
Styrelsen

Ordförande

Anders Bock
Runebergsgatan 3
11429 Stockholm
0708-490639
anders.s.bock@outlook.com

Vice ordförande

Gunnar Lithén
Vejlegatan 9, 5tr
16444 Kista
070-3780011
gunnar.lithen@gmail.com

Kassör

Alf-Göran Arneholm
Seminarieatan 22 A
79136 Falun
alarn2001@hotmail.com

Sekreterare

Kent Karlsson
Pyrolavägen 13, 4tr
18160 Lidingö
070-3702503
kk.karlsson@comhem.se

Ledamot

Ingvar Norelius
Vänortsstråket 1 B
19161 Sollentuna
08-356574
ingvar.norelius@gmail.com

Suppleanter

Inge Johansson
Sibeliusingången 40
16472 Kista
070-4616968
nutte2004@hotmail.com

Göran Heijtz
Box 19541
10432 Stockholm
070-7108360
goran@novastamps.com

Redaktör (adjungerad)

Sten Lagerholm
Höganäsvägen 14
12153 Johanneshov
070-4960212
sten_lagerholm@hotmail.com

Webbredaktör (adjungerad)

Gunnar Zetterman
Siargatan 15. 2tr
11827 Stockholm
08-6424048
gunnar@smps.se

Material till nästa nummer kan
skickas till redaktören.

Manusstopp för nästa nummer:

15-11-2020 (nr 4)

Vår webbsida & e-post:

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna
e-post: hb.filateli@gmail.com

Årsavgift är för närvarande

160 kronor. Obs! Höjd avgift

Föreningens Plusgiro: 98 86 28-4

Ordföranden har ordet

Anders Bock

Efter en sommar som för många av oss har präglats av karantän tycks nu i höst covid 19-eländet fortsätta. Den 25 mars skulle vi ha haft årsmöte. Av detta blev ingenting. Nu måste det ske. Vi genomför årsmötet, som du kommer att finna på annan plats i tidskriften, som ett virtuellt möte utan någon personlig närvaro. Verksamhetsberättelsen för räkenskapsåret 2019, balans- och resultaträkning för år 2019 och förslag till budget för 2020 hittar du i nummer 1/2020 av tidskriften. Glöm inte att alla uppgifter vad gäller årsmötet finns på vår hemsida. På hemsidan kan du också få del av all aktuell information från föreningen. Septembermötet i Stockholm har sedan tidigare ställts in. Om föreningsmötena den 15 oktober och den 12 november skulle kunna genomföras, vilket just nu förefaller osannolikt, kommer detta att omedelbart meddelas på hemsidan. Trots allt kan mycket inom hembygdsfilatelin fungera riktigt bra även i dessa tider. Kontakterna med samlarvänner över telefon och nätet, den spännande auktionsmarknaden, läsning av filatelistisk litteratur och –inte minst – dina samlingar under långa mörka höstkvällar med stämplor och posthistoria.

Efterlysning:

Nässjö Litt. C. Berg

17 mars 1926

Hej, denna stämpel sägs finnas med annan litterabokstav samt också med annat namn än Berg. Har du en bild på någon av dessa så är undertecknad mycket tacksam.

Sten Lagerholm

sten_lagerholm@hotmail.com

Annons:

Söker svenska brevmärken med topografiska motiv (stadsbilder, landskapsvyer) t.ex. "Barnens dag". Önskar köpa eller kontakt med samlare för katalogisering. Hans Eriksson 08-7604549. hans_eriksson00@hotmail.com.

Med vänlig hälsning

Hans Eriksson

Riksföreningen för Hembygdsfilateli

Årsmöte 2020

Tid: Måndagen den 14 september 2019

Plats: På grund av den rådande covid 19 pandemin och de restriktioner för sammankomster som rekommenderas hålls detta årsmöte som ett virtuellt möte utan någon personlig närvaro. Föreningens verksamhetsberättelse för räkenskapsåret 2019, balans- och resultaträkning för 2019 samt förslag till budget för 2020 har tidigare presenterats i vår tidskrift nr 1/2020.

Revisionsberättelsen för 2019 presenteras här i nr 3/2020 som bilaga i tidskriften. Det ska tilläggas att genomförandet av årsmötet på ovanstående villkor sker efter samråd med föreningens revisor Jan-Ove Brandt. Valberedningens förslag till ledamöter och styrelsens förslag till årsavgift för 2021 framgår av årsmötesprotokollet.

OBSERVERA att alla handlingar som rör årsmötet också finns på vår hemsida. På hemsidan kommer också all aktuell information om föreningens verksamhet att finnas.

Närvarande

Se ovan.

§ 1 Årsmötets öppnande

Se ovan.

§ 2 Val av ordförande för årsmötet

Till mötesordförande valdes Anders Bock.

§ 3 Val av sekreterare för årsmötet

Till mötessekreterare valdes Kent Karlsson.

§ 4 Val av två justerare tillika rösträknare som jämte ordföranden skall justera årsmötesprotokollet

Mot ovanstående bakgrund justeras protokollet av ordförande och sekreterare.

§ 5 Fråga om årsmötet är behörigen utlyst

Se ovan.

§ 6 Fastställande av dagordning

Dagordningen som redovisats i tidskriften nr 1/2020 fastställdes.

§ 7 Framläggande av verksamhetsberättelsen för 2019

Verksamhetsberättelsen som redovisats i vår tidskrift nr 1/2020 godkändes och lades till handlingarna.

§ 8 Framläggande av den ekonomiska rapporten för 2019

Den ekonomiska rapporten som redovisats i tidskriften nr 1/2020 lades till handlingarna.

§ 9 Föredragning av revisionsberättelsen

Revisionsberättelsen, se bilaga i tidskriften, godkändes. Revisorerna har granskat räkenskaperna upprättade enligt god redovisningssed och tillstyrker att bevilja ansvarsfrihet för styrelsen.

§ 10 Fastställande av resultat- och balansräkning

Resultat- och balansräkningen för 2019 fastställdes och årets överskott på 9272 kronor beslutades att balanseras i ny räkning enligt styrelsens förslag.

§ 11 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för verksamhetsåret 2019

Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

§ 12 Behandling av inkomna skrivelser och motioner

De två motioner som har inkommit kommer att behandlas på årsmötet 2021 enligt överenskommelse med motionären.

§ 13 Fastställande av budget för 2020

Styrelsens förslag till budget för 2020 fastställdes. Budgeten visar ett underskott på 3 000 kronor.

§ 14 Fastställande av årsavgift för 2021

Styrelsen föreslog en årsavgift på 160 kr för 2021, dvs oförändrad. Årsmötet fastställde årsavgiften till 160 kr.

§ 15 Val av ordförande för tiden till årsmötet 2021

Anders Bock valdes till föreningens ordförande på ett år (omval).

§ 16 Val av två styrelseledamöter för tiden till årsmötet 2021

Till styrelseledamot för två år valdes Alf-Göran Arneholm (omval) och Gunnar Lithén (omval).

§ 17 Val av två suppleanter för tiden till årsmötet 2021

Till suppleanter valdes Göran Heijtz (omval) och Robert Forsberg (nyval).

§ 18 Val av två revisorer för tiden fram till årsmötet 2021

Till revisorer valdes Jan-Ove Brandt (omval) och Bengt Lindbergh (omval).

§ 19 Val av revisorssuppleant för tiden till årsmötet 2021

Till revisorssuppleant valdes Tommy Revai (omval).

§ 20 Val av valberedning för tiden till årsmötet 2021

- a) sammankallande ledamot Åke Persson (omval).
- b) två övriga ledamöter Jan-Olov Edling (omval) och Inge Johansson (nyval).
- c) en suppleant Hans-Ove Aldenbrink (omval).

§ 21 Övriga frågor

Anders Bock tackade styrelsen för det goda samarbetet som rått i styrelsen under verksamhetsåret och årsmötet för förnyat förtroende som ordförande.

§ 22 Årsmötet avslutas

Ordföranden tackade för visat intresse och avslutade årsmötet.

Stockholm 14 september 2020

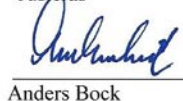
Vid protokollet

Kent Karlsson

Ordförande

Anders Bock

Justeras

Anders Bock

Kent Karlsson

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Riksföreningen för Hembygdsfilateli (Hembygdsfilatelisterna)

Rapport om årsbokslutet

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsbokslutet för Riksföreningen för Hembygdsfilateli (Hembygdsfilatelisterna) för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsbokslutet i allt väsentligt upprättats i enlighet med bokföringslagen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten De förtroendevalda revisorernas ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisors sed i Sverige.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Vi har styrelsen som har ansvaret för att årsbokslutet upprättas och för att bokföringslagen tillämpas vid upprättandet av årsbokslutet. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta ett årsbokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsbokslutet ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisions sed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsbokslutet har upprättats i enlighet med bokföringslagen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Uttalande

Utöver vår revision av årsbokslutet har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Riksföreningen för Hembygdsfilateli (Hembygdsfilatelisterna) för år 2019.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisors sed i Sverige. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

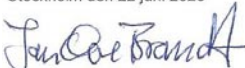
Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 22 juni 2020

Jan-Ove Brandt

Bengt E. Lindholm

En förbryllande stämpel

Anders Bock

Min debut som hembygdssamlare skedde i samband med Stockholmia 55. Nåja, det är kanske en lätt överdrift men under utställningen fick jag av en släkting två ringtypsmärken stämplade TROSA. Detta får väl ändå anses som den blygsamma starten på mitt kommande hembygdssamlande.

Det har sedan blivit ganska många Trosastämplor genom åren även om intresset för östra Sörmlands posthistoria och kulturhistoria fördjupat mitt hembygdssamlande och ibland överskuggat stämpelsamlandet.

Det denna artikel ska handla om gäller normalstämpel 10 (NST 10). Den graverades för Trosas del året 1866 och kom att ersätta den nedslitna rektangulära stämpeln NST 7 som reparerats ett otal gånger under början av 1860-talet. Själva stämpelstampen NST 10 lär finnas kvar i Postmuseums förråd enligt hörsägen. Om detta är riktigt vore det intressant att få se den.

Stämpeln började användas senhösten 1866 (ill.1).

Den kom därefter att vara den enda stämpel i bruk i Trosa fram till nyåret 1875 (ill.2).

Under nio års flitig användning kom stämpeln att efterhand uppvisa karaktäristiska förslitningsskador som kan hjälpa till att avslöja manipulatörer som inte vet var det går att finna skadorna.

Perioden 1866 till 1885 härskade postmästaren Karl Alexander Sandberg över postkontoret i Trosa. Under tiden 1870 till 1875 hade han en riktig solskensperiod och bemödade sig om att slå mycket vackra stämplor (ill.3).

Dessvärre varade detta inte postmästarperioden ut.

Nyåret 1875/76 togs NST 10 ur bruk och en ny stämpel introducerades omedelbart på nyåret nämligen NST 16 (ill.4).

De vackra stämpelavtrycken höll i alla fall sig över nyår, eller hur ? NST 10 levererades troligen inte tillbaka till postens förråd utan kom sannolikt att ligga kvar i Trosa. Under 40 års samlande kom jag inte att stöta på något stämpelavtryck mellan den 26 december 1875 och 25 september 1879. Då dök stämpeln upp på nytt, nu som reservstämpel (ill.5),

trasigt och sliten, och användes då och då fram till slutet av 1881 (Ill.6).

parallellt med andra ordinarie stämplat.

Genom nästan 60 års samlande har jag lyckats att följa 10:ans stämpelavtryck om inte dag för dag så nästan vecka för vecka från 1867 till 1875 års utgång och från september 1879 till slutet av 1881. Men så hände något sensationellt för c:a 20 år sedan. Jag fann på en auktion en "10:a" som föll helt utanför ramarna. Efter 40 års samlande! Stämplat 16/4 1876! (ill.7).

Hur kunde detta vara möjligt ? Hur kunde en sådan stämpel ha undgått mig under 40 år? Jag kände stor tveksamhet och undrade vad detta kunde vara. Kunde någon ha förvandlat 5:an till en 6:a ? Och lägg märke till månadssiffran 4 hur den avviker från hur månadssiffran 4 sett ut under tidigare år under 1870-talet (jmf.ill.3 med ill.7) Det är en helt annan 4:a på aprilstämpeln från 1876. Men hur var det nu med 5:an och 6:an ? Gick den att ändra från 5 till 6 ? Jag beslöt mig för att testa och tog ett trasigt märke från 1875, en mycket fin tuschpenna och försökte få 5:an till bli en 6:a. Resultatet var inte lysande men med en betydligt skickligare manipulator insåg jag att detta inte

skulle vara något stort problem för ett proffs.

Med en 5:a som kunde omvandlas till en 6:a och en 4:a som jag inte kände igen var nu slutsatsen klar: Märket förpassades till kabinettet för falska och manipulerade stämplat. Tyvärr satt det inte där ensam utan tillsammans med andra trosstämplat som kladdats på. Så hände återigen något sensationellt i våras. På en auktion fann jag detta frimärke (ill.8).

Jag trodde inte mina ögon. Ett "systemärke" efter 20 år !

Visserligen inte stämplat samma dag men med bara 7 dagars mellanrum. Med samma underliga månadssiffra 4:a och med samma årtalssiffra 6. Två märken på 60 år ! Nu har märket stämplat 16/4 1876 hämtats ut ur kladdkabinettet. Vad ska jag tro ? En sak är klar. Att efter 60 år bli förbryllad gillar jag.

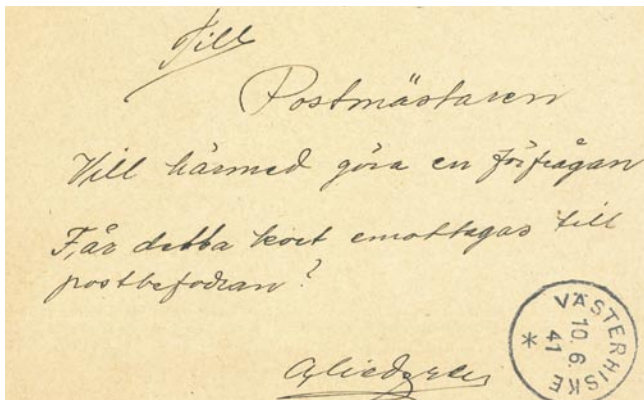
Vykortet i orostider

Erik Idhult

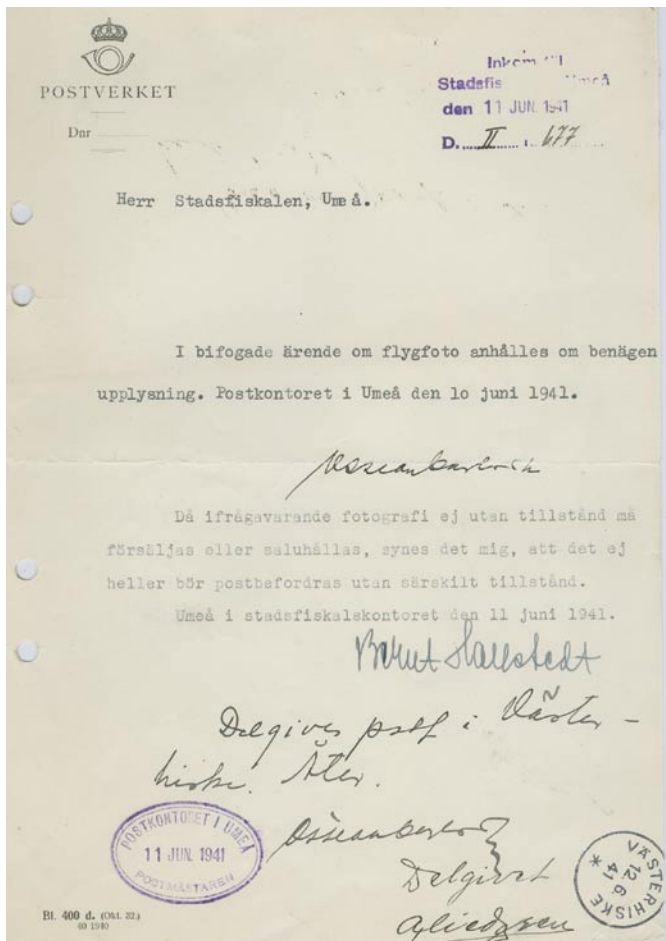
Det är orostider. Beredskapslagstiftningen ska hålla oss utanför kriget som härjar runtomkring. Vi skriver den 10 juni 1941. In på postkontoret Västerhiske i Umeå träder umebon som vill skicka ett vykort till nära och kära. Kortet, ett flygfoto, föreställer Umedalens sjukhem. Till yttermera visso är i detta läge “rent”, varken adresserat eller frankerat (bil 1)

Postföreståndaren Anna Liedberg reagerar. Som rutinerad chef på postkontoret sedan 1924 har hon tagit till sig instruktionen. Den säger att ett vykort med flygbild, i detta fall över en viktig institution för samhället, måste vara godkänd och försedd med texten “Frigiven av försvarsstaben” nere t.h. på kortet. Umebons kort saknar nämnda skrivning. Anna beslutar sig för nästa steg. Anna kontaktar postmästaren i Umeå med den följdriktiga frågeställningen, allt enligt reglementet “Får detta kort emottagas till postbefordran “(bil 2).

Postmästaren i sin tur vänder sig till stadsfiskalen i Umeå med samma fråga. Samma dag kommer svaret i retur: “Då ifrågavarande fotografi ej utan tillstånd må försäljas eller saluhållas, synes det mig, att det ej heller bör postbefordras utan särskilt tillstånd. Umeå i stadsfiskalskontoret den 11 juni 1941” (Bernt Hallstedt, egenhändig namnteckning). Beslutet till postmästaren och slutligen till Anna vid Västerhiske posten (bil 3).

Så fungerade Sverige och Anna på Västerhiske posten. En viktig kugge i nådens år 1941. Säkerligen blev hon uppskattad för sitt rådiga handlande. Och var och hur umebon kunde förvärva detta kort, därtill utan angivet förlag, kan vi bara spekulera i. Vi får hoppas att hälsningen gick fram via andra vägar.

Umeå i juli 2020

Erik Idhult

Nytt om SDB Stämpel-databasen - Augusti 2020

Hans-Ove Aldenbrink

Till alla stämpelsamlare!

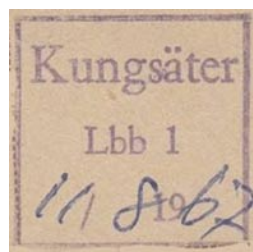
Under det senaste halvåret har det hänt mycket i SDB, den svenska stämpeldatabasen. Alla LBB-stämplars såsom cirkelstämplar, rektangulära (Nst.nr 180) och kvadratiska (Nst.nr 181) finns nu i databasen. Det rör sig om lite över 11.900 st LBB stämpelposter. Flera av stämpelarna har också bilder (stämpelavtryck). Även Postombuden (1.972 st.) finns inlagda. Senare i höst kommer också Postanstalten-stämplars (cirka 4.500 st.) att läggas till. Därmed finns de flesta stämplars med anknytning till en specifik ort med i SDB.

Ett stort jobb har också lagts ner för att dokumentera bläckstrålestämplars, här fanns inget upplagt tidigare. Vi söker en intresserad och kunnig samlare som kan fortsätta dokumentationen av bläckstrålestämplars i hela Sverige. Vi har lagt till ett nytt sökfält för maskin- och bläckstrålestämplars. När det gäller maskinstämplars så följer SDB Bergman/Dahlstrand/Svahns uppdelning från 001 och uppåt, ej att förväxla med Nst.nr.

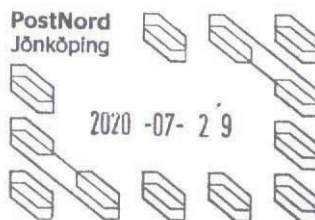
Mängder av stämpelavtryck har lagts till i SDB från hela landet. Vi har nu stämpelsamlare som uppdaterar i SDB i stora delar av landet. Vi söker stämpelkunniga personer

Rektangulär LBB gummistämpel har fått Nst.nr 180. Se mer om denna stämpel i Facit Postal sidan 285-286.

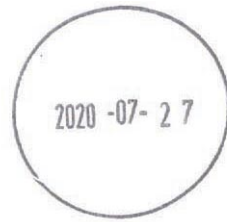
Kvadratisk LBB gummistämpel har fått Nst.nr 181. Se mer om denna stämpel i Facit Postal sidan 286.

Dagens stämpel Nst.nr 67 PN bl.a. på Företagscenter i Jönköping, Sölvesborg och Alvesta.

Denna stämpel är tillverkad av PostNord i Danmark och finns på Postmuseum i Stockholm. När Posten Frimärken deltar på större utställningar finns en likadan stämpel.

Här har vi det värsta exemplet på dagens stämpel från min hemort Bankeryd, där bara ett datum finns med. Vad jag har förstått rekvirerar ett företagscenter flera neutrala stämpelstativ. Meningen var att lämna in stämpeln till en lokal stämpelfabrik för att tillverka en platta med text både POSTNORD och ORTSNAMNET.

Dagens stämpel Nst.nr 64 PN finns på olika Företagscenter i Sverige.

Här kommer ett exempel på filatelistämplarna som jag var med och tog fram år hösten 2015 och som i detta fall levererades den 22 januari 2016.

Det förekommer mer och mer att inte ortsnamnet finns med i stämpeln. Detta är ett avtryck från Gränna. Flera butiker i Sverige har fått denna stämpel.

som vill jobba med Stockholm stad, Södermanland, Småland, Blekinge, Dalarna, Västerbotten, Norrbotten och Lappland. Är du intresserad hör av dig till oss. Vi har också gjort en djupdykning i Nst 64, den stämpel som kom i slutet av 1990-talet och användes ännu i dag. Stämpeln har under dessa 20-talet år haft olika utseenden, det gemensamma är att stämpeln har en gummiplatta och själva stativet är i plast. Texter i dessa stämplat är oftast POSTEN eller POSTNORD, ibland står texten uppe i stämpeln och ibland nertill. Likaså ortsnamnet varierar på placeringen förstås. Det förekommer även olika tilläggstexter i stämplaterna. I dag finns till och med dessa stämplat med bara texten POSTNORD utan ortsnamnet. Ja det förekommer faktiskt att stämpeln bara har själva datumet med, vilket anses korrekt enligt PostNord's lokala Företagscenter både i Huskvarna och Habo för att ta ett exempel. Stämplaterna som finns i butik användes ju numera undantagsvis till stämpling av brev och kort. På ett företagscenter finns både ortsnamn och texten POSTNORD med. Alla dessa stämplat som har Nst.nr 64 finns i SDB under stämpelområde "Ortstämpel" och stämpelutförande "Gummi stativstämpel i plast". Fält finns för inmatning av alla tänkbara varianter. Tilläggsbeteckning är efter Nst 64 P för POSTEN och PN för

POSTNORD.

Frimärksklubbarnas filatelistämplat Nst.nr 64 PNF inkl. de privata företagsstämplaterna har fått en egen grupp under stämpelutförande "Metall – Stativstämpel filateli".

De företag som har tilldelats filatelistämplat finns bl.a. i Helsingborg, Karlshamn, Knäred och Växjö. Frimärksklubbarna har cirka 75 st av dessa ändamålsenliga stämplat. Ett nytt Nst.nr 67 har åsatts en stämpel som avbildas här och som finns på några få orter i Sverige. En liknande stämpel finns som bläckstrålestämpel. Postmuseum har några olika stämplat i bruk, bl.a. en Stockholmsstämpel med dubbla ringar som har fått Nst.nr 71. Vi har tillfälligt lagt upp Postmuseums övriga stämplat på Nst.nr 80-88. Här finns mer forskning att göra. Kanske du som läsare har stämplat från Postmuseum så kan vi göra en större kartläggning av dessa stämplat. Gå in och kolla i SDB så ser du allt det nya som är upplagt. Vi har gjort en omfattande dokumentation på en separat sida. Vi rekommenderar att du läser igenom dokumentationen. Saknar du inloggning till SDB - hör av dig.

Du når stämpeldatabasen på denna

länk: <http://sdb.jkppf.se/>

Hans-Ove Aldenbrink

Nils Ivar Johansson

hoa@aljodata.se Tel 0706 95 88 88

uppdateringar@telia.com

Stämplor under repövningar- funderingar 40 år senare

Erik Idhult

Jag gjorde två repövningar 1975 och 1978 vid A8 Boden. Jag höll kontakt med hemmafronten relativt flitigt under dessa veckor, med hela 3-4 veckor vid 1975 års slutövning i Kalix-trakten och Holmträsk. Så här i efterhand är jag glad att kunna följa mina vedermödor och glädjeämnen i med- som motgång. ”Att få mat på hotell Valhall ... vilken mat... revbensspjäll och en god sallad”.

”Värst är denna väntan. Vad kommer härnäst. Vi har inte rest tältet så vi går omkring och fryser sedan morgonen”.

Två citat från brevet av den 28 febr 1975. Nu till stämplarna. Jag ska först nämna att för de tre militärbrev och ett postkort som jag sparar är jag inte säker på deras hantering efter postandet. Jag kan förmoda att de avlämnades till kvartersmästaren som ingick i ordinarie manskapet under övningarna. Postkortet däremot har jag troligen avlämnat i postlådan vid Boden 8, nästgårds till A 8 regementet. Hur som helst.

Stämplarna från 1975 är SP 96, med två stycken avtryck, och ett avtryck Fältpost 1517. Från 1978 ett avtryck med SP 96. (SP 96 gällde för Bodenområdet). Nu till pudelns kärna.

Tre försändelser av fyra, även om ett är i kombination med Boden 1, är makulerade med SP 96. Endast brevet daterat 11.3.75 avviker med avtrycket Fältpost 1517. Läser vi texten i Postal IX ser vi att priserna för SP-stämplarna gäller ” för hel och

tydlig stämpel på försändelse, ofta på baksidan”. På mina brev är däremot ingen stämpel anbringad på bak-, utan framsidan. Tillfälligheternas spel eller är Postals information ändå den allmängiltiga? Jag har tillfört ny kunskap med mina objekt. Andra samlare har möjligen annorlunda erfarenheter? I så fall emotser jag ett gensvar.

Spånga – Kanaan och Åf Hillersjö, ett brevkort på villovägar

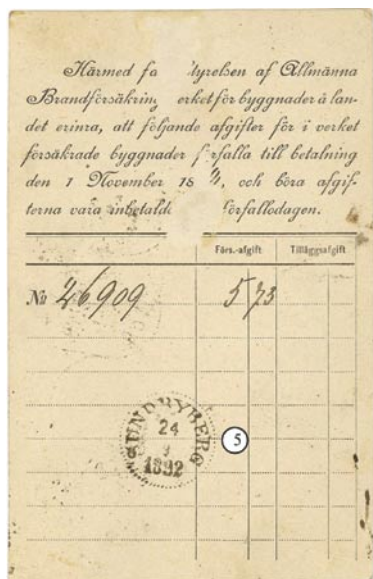
Giselher Naglitsch

I Kalmar län inrättades i samband med den stora postreformen den 1 januari 1874 en poststation med namnet Spånga. Så fick den inte längre heta efter den 30 juni 1877. Då tvingades den ändra namn till Hallingeberg. Hallingeberg drogs in den 30 april 1961. Orsaken till namnbytet var, som så ofta på den tiden, att man inte hade så noga kontroll på vad som skedde på annat håll i landet. Den 13 december 1876 öppnades den 98 km långa sträckan Tomteboda-Tillberga av *Stockholm-Västerås-Bergslagens Järnvägar* för trafik. Vid banan, så långt den gick genom Uppland, öppnades åtta nya poststationer. Dessa öppnades för allmänheten den 1 januari 1877, då tågpostföringen tog sin början. (Mer om detta nedan.) En av dessa poststationer fick namnet Spånga. Av någon anledning är det svårt att hitta riktigt fina stämplarna från flertalet av dessa poststationer. Det gäller även Spånga. Vilket vid ett par tillfällen har det lett till att jag varit nära att göra ett rejält felköp. En vacker Spånga från fel tid och Småland gör ingen upplandsamlare glad. Vad värre är, är att de som bättre hade behövt objekten hade kunnat bli utan.

Då Frimärkshuset bjöd ut ett brevkort, med en visserligen sen men vacker Spånga Nst 16 från 1892, höll jag mig framme. Med sina övriga nio stämplarna och ett flertal påteckningar höll detta kort mig sysselsatt ett flertal timmar denna karantänsommar.

Brevkort med betalningsanmaning från försäkringsbolag, utan personlig adress, bara till egaren af Kanaan Spång.

Det privattryckta brevkortet saknar naturligtvis värdestämpel. Adressidan är utformad för avsändarens bekvämligaste adressering: Till Egaren af ... Meddelandesidan är förtryckt med allt utom datum, ett försäkringsnummer och försäkringsavgift att betala. Det ser ut att försäkringsbolaget låtit trycka dessa kort i tolv upplagor, en för varje månad så att bara en årtalssiffra behövde fyllas i. (Tyvärr har kortet en mindre skada, så att en förmodad förtryckt nia för decenniet inte kan läsas.)

Varför avsändaren inte valt att sända sitt meddelande som trycksak för fyra öre, är för mig en gåta. Där skulle man ha kunnat spara ett öre. Taxa: 1/7 1891 till 30/6 1919. från 1919 ingick Spånga i Stockholms lokalpostområde. (Om den ordningen gällde redan 1892 hade kortet kunnat skickas för två öre!)

Meddelandesidan

På den i huvudsak förtryckta meddelandesidan kan vi läsa:

Härmed får Styrelsen af Allmänna Brandförsäkringsverket för byggnader å landet erinra, att följande afgifter för i verket försäkrade byggnader förfalla till betalning den 1 November 1892, och böra afgifterna vara inbetalda på förfallodagen.

N° 26909. Förs.afgift 5,73.

Adressidan

Följande kan utläsas av påteckningar och stämplarna, med lite hjälp av Astely Levins *Stockholms Poststämplar 1686-1910*. Fastän Levins *Försök till beskrivning* är hundra år gammal, tryckt år 1918, och en hel del ny kunskap lär ha kommit fram sedan dess, tycks beskrivningen duga för analys av en gammal försändelse. Jag har numrerat stämplarna i den ordning dateringen antyder:

1. Brevkortet med ovanstående beskrivning har fått sin första postbehandling på STOCKHOLM St. 7. den 20/9 1892. Det är adresserat (med förtryckt text) Till Egaren af (kompletterat med handskrift) Kanaan, Spånga, utan närmare adress.

2. Det är ankomststämplat SPÅNGA 21/9 1892. Där har man ingen ägare till Kanaan, men tror sig veta att Stockholm Hötorget bör lyckas hitta adressaten, stryker Spånga och skriver Stockholm Hötorget på adressraden.

3. Kortet ankomststämplas STOCKHOLM HÖTORGET 23/9 92. Efter moget övervägande stryker man Hötorget och noterar till vänster: Ej Hötorget.

4. Den 23/9 med 2. TUR. görs ett fruktlöst försök att hitta adressaten. Stämpeln antyder Staden. (*Levin Nr 118, i bruk 1882-1899.*) En som tror sig veta fattar blåkritan och returnerar till Sundbyberg.

5. Sundbyberg, som inte heller har någon känd ägare till Kanaan, slår stämpeln SUNDBYBERG 24/2 1892 på baksidan, drar en kraftig våglinje över Sundbyberg på adressidan och för säkerhets skull även över Spånga samt dirigerar kortet till (och) Stockholm S.(taden). Möjligen har dirigeringen *ångf. Hillersjö* tillkommit då? Det angjorde förmodligen en brygga vid Riddersvik, några minuter bort längs järnvägen från Spånga?

6, 7 och 8: Den 24/9 (på förmiddagen) har Åf Hillersö levererat posten till staden. Nu vidtar tre fruktlösa försök av Stockholm St.: stämpel 6: okänd tur, stämpel 7: 5.TUR. och stämpel 8: 6.TUR.

9 och 10. Dagen därpå, den 25/9, görs ett nytt försök redan med 1. TUR. Men i stämpel 9 har man slarvat med året, som saknas. Då tillgriper man en annan stämpel för 1. TUR. (10), (*Levin Nr 167*).

Vad som sedan hänt är höljt i dunkel. Det finns ingen notering om retur avsändaren, så det kanske löste sig till slut. Kanske var det nu noteringen *ångf Hillersjö* kom till? Enligt Armand Månsson, *Post ombord*, trafikerade *Åf Nya Hillersjö* 1886-1900 Stockholm–Hillersjötraden; östra och sydöstra Svartsjölandet, tidvis även Viksund och Ilända. På den traden bör fartyget ha passerat Kanaanbadet, beläget i stadsdelområdet Hässelby-Vällingby, strax väster om stadsdelen Blackeberg. Enligt Wikipedia låg där på 1730-talet ett gammalt torp med det bibliska namnet Kanaan. I slutet av 1700-talet byggdes här ett sommarnöje som senare omvandlades till sjökrog. Sjøkrogen revs 1881 och ”snuskungen” Knut Ljunglöf byggde det hus som sedan 1952 är Kanaans Café. – Det var nog Knut Ljunglöf som skulle ha kortet med betalningsanmaningen.

Lite bakgrund ur min forskning om Uppländska postvägar

Den 13 december 1876 öppnades den 98 km långa sträckan Tomtebodavägen av Stockholm-Västerås-Bergslagens Järnvägar för trafik. Banan följde Norra Stambanan till Karlberg/Tomteboda, där den vek av västerut. Vid banan, så långt den gick genom Uppland, öppnades åtta nya poststationer. Dessa öppnades för allmänheten den 1 januari 1877 då tågpostföringen tog sin början. En 6 km lång sidobana öppnades för persontrafik den 28 oktober 1889 från Spånga till Riddersvik (Hässelby Villastad).

Ur postkartan 1904.

Lägg märke till markeringen för den planerade stationen Krägga mellan Ekolsund och Bålsta.

Poststationer så som de kom på sträckan Stockholm-Tillberga:

Där inget annat anges inrättades de den 1 januari 1877.

(Karlberg, inrättad den 1 januari 1883, räknas till Norra Stambanan)

Tomteboda. Här fanns varken järnvägs eller poststation när tågen började rulla västerut. Först den 1 augusti 1884 inrättades en poststation vid banan.

Sundbyberg, skildes från järnvägen den 1 december 1899.

Spånga, skildes från järnvägen vid 1908 års ingång.

Riddersvik, vid sidobanan, inrättades den 1 januari 1890, skild från järnvägen den 1 juli 1913, och döptes tre månader senare om till Hässelby villastad.

Jakobsberg. Lantpoststationen **Jerfälla**, inrättad den 1 januari 1875, flyttades till järnvägen och bytte namn. Skildes från järnvägen den 1 april 1917.

Kungsängen. Lantpoststationen **Stockholmsnäs**, inrättad den 1 januari 1875, flyttades till järnvägen och bytte namn. Skildes från järnvägen den 1 juli 1915.

Bro, lantpoststation, inrättad den 1 januari 1875, flyttades till järnvägen, skildes från järnvägen den 1 juli 1915.

Bålsta. Lantpoststationen **Kalmarsand**, inrättad den 1 januari 1875, flyttades till järnvägen och bytte namn. Skildes från järnvägen den 1 juli 1915.

Krägga. En järnvägsstation hade funnits sedan 1904, när ägarna till Krägga gård påtalade att flera postförande tåg stannade vid järnvägsstationen varje dag. De begärde att en poststation skulle öppnas här. Så skedde den 1 oktober 1905.

Ekolsund postkontor, inrättat redan under 1600-talets andra hälft, drogs in den 1 oktober 1877 och ersattes av en lantpoststation. Den 1 januari 1880 flyttades denna från kungsgården till den nybyggda järnvägsstationen. Skildes från järnvägen den 1 april 1916.

Grillby. Lantpoststationen **Willberga**, inrättad den 1 januari 1875, flyttades till järnvägen den 1 januari 1877 och fick namnet Grillby. Skildes från järnvägen den 1 juli 1916.

(Enköping var postkontor och blev således aldrig förenad. Dessutom gick järnvägen utanför samhället och det krävdes särskilda anordningar för postväxlingen.)

Lundby, inrättades i samband med postföringens början 1877, skildes från järnvägen den 1 april 1917.

Ändrad postföring till följd av banans öppnande 1878

Enligt cirkulären skulle de nyinrättade poststationerna växla post med postkupéexpedition Nr. 37. Den gamla landsvägspostföringen mellan Stockholm och Enköping drogs in på delsträckorna Stockholm-Övergran och Litslena-Enköping. Gångposten mellan Drottningholm och Bromma drogs in.

En tillfällig lösning tillämpades under andra halvåret 1879 för postföringen till och från Ekolsunds hotade poststation. Brovakten vid den under byggnad varande järnvägsstationen Ekolsund tog emot lantpoststationens post från posttågen och levererade post till postkupéexpeditionen Nr.5. Denna gångpost gick alla dagar utom söndag. Från 1880 års början lades denna gångpost ihop med lantbrevbäringen på linjen Ekolsunds poststation-Litslena kyrka. Den kom nu att gå från Ekolsunds järnvägsstation till Litslena kyrka.

Epilog

Facit Postal listar hela 21 postanstalter med namn innehållande Spånga. Fastän inte alla har varit verksamma samtidigt, har posten tidvis haft en omfattande verksamhet i Spånga.

Den som idag vill uträtta ett postärende i Spånga har sex postinrättningar att välja på. Fyra av dessa är postombud i Coop-butiker. Här kan man få hjälp med allt utom de ”tyngsta” värdeförsändelserna. För ASS får man vända sig till Postnords företagscenter på Kronofogdevägen. Men för de allra enklaste ärendena finns numera ett Postnord *utlämningsställe*.

Utlämningsställe - en ny typ av postinrättning

Under våren har jag lagt märke till att Postnord har etablerat en ny typ av permanenta postinrättningar. Jag vill inte kalla dem postanstalt. Omfattningen är för mig obekant.

Vad det handlar om är utlämningsställen för paket och stora brev, *försändelser som inte kräver personlig kvittering*. Posten aviserar med ett utlämningsnummer och adress till ett utlämningsställe, som (gissar jag) regelmässigt även är ombud för Schenker och andra paketdistributörer. Kunden uppger sitt utlämningsnummer och legitimerar sig med körkort eller liknande legitimation, som läses med butikens skanner. Är det rätt adressat betraktas försändelsen som kvitterad och kan lämnas ut.

Hösten 2020

Angående höstens möten så är dessa inställda tills vidare. Besök gärna vår hemsida för senaste information.

Aktuella mötesdata finns alltid på föreningens hemsida:

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna

Annonspriser:

Medlemmar: gratis (svartvit)

Handlarannons (färg):

Helsida bak 1200 kr,

Övriga helsidor 1000 kr

Halvsida 600 kr

Handlarannons (svartvit):

Helsida bak 800 kr

Övriga helsidor 750 kr

1/2 sida 400 kr

1/4 sida 250 kr.

Årsavgiften

Observera att årsavgiften för 2020 är 160 kr hos Hembygdsfilatelisterna. Detta bestämdes vid årsmötet 27 mars 2019, paragraf 14. Vi har felaktigt hållit fast vid noteringen 150 kr i den senaste tidskriften. Betalning sker som vanligt, enklast till pg 98 86 28-4. /Kassören

swestamp

Oscarsauktion med samling: Rudefors i nov/dec 2020

En auktion för dig som samlar Hembygdsfilateli
och/eller Sverige stämplat i Prakt och Lyx

Angarn
28-4-85

Karlsfält
3-1-85

Ragunda
Station
13-5-85

Skepplanda
15-1-85

Långflon
21-10-03

Falun-
Daglösen B
23-9-93

Gefle-
Rättvik
2-7-91

Blidsberg-
Humla
15-4-99

Swestamp AB Höganäsvägen 14
SE-12153 JOHANNESHÖV
swestamp@hembygdsfilateli.se

www.swestamp.se www.hembygdsfilateli.se